

Advokat har åtagit sig uppdrag som god man för en person som – enligt vad advokaten kände till – lämnat stora penninggåvor till advokatens barn. Prövning bland annat om advokaten härigenom åsidosatt god advokatsed.

Disciplinnämndens beslut

Disciplinnämnden beslutar att utesluta advokat A ur Advokatsamfundet enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

Bakgrund

A har biträtt C i olika ärenden sedan 2009. Från år 2018 fram till dess att C avled år 2020 var A god man för henne.

C var änka efter D, som avled 1997. D efterlämnade ett år 1996 upprättat inbördes testamente, enligt vilken kvarlåtenskapen skulle med fri förfoganderätt tillfalla den efterlevande. Efter båda makarnas död skulle egendomen med full äganderätt tillfalla den avlidnes systerdotter X.

C kom senare att under äktenskapsliknande förhållanden sammanbo med E. De upprättade ett inbördes testamente i november 2007 där de förordnade bland annat följande.

Den av dem som överlever den andre skulle erhålla all den först avlidnes kvarlåtenskap med fri förfoganderätt. Den efterlevande skulle sålunda inte äga rätt att testamentariskt förfoga över kvarlåtenskapen.

Då C erhållit arv med fri förfoganderätt efter sin tidigare avlidne make, D, ska vid den först avlidnes frånfälle även den efterlevande sambons tillgångar och skulder antecknas och värderas enligt samma principer som gäller för den avlidnes kvarlåtenskap. Dessa anteckningar ska jämte bouppteckningen ligga till grund för lottfördelningen vid den sist avlidnes frånfälle.

Efter bådass frånfälle skulle deras gemensamma lösöre i bostaden tillfalla X. All övrig kvarlåtenskap skulle fördelas lika mellan X, I och II.

E avled 2009. Bouppteckningen efter honom upprättades av A i oktober 2009. I bouppteckningen upptogs E:s behållning till 4 988 552 kr och C:s behållning till 213 177 kr.

C upprättade 2013 ett nytt testamente, i vilket hon bland annat förordnade följande. Vid hennes bortgång skulle A erhålla C:s andel av samtligt lösöre som finns i hennes bostad. Resterande andel av hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla A:s tre barn med lika andel. Till testamentsexekutor utsåg hon advokat F.

När C avled 2020 förordnades F som boutredningsman i boet efter henne. Han begärde dock sitt entledigande. I sin begäran om entledigande som boutredningsman i dödsboet efter C, från februari 2021, uppgav han följande. ”Avlidna [C] som i testamente utsett undertecknad att vara testamentsexekutor att upprätta bouppteckning och arvskifte efter henne har varit min klient ett flertal år. Jag har även varit [C] behjälplig i juridisk rådgivning och upprättande av handlingar (testamente, gåvobrev).”

Anmälan

X har i anmälan till Advokatsamfundet riktat följande anmärkningar mot A. A har

- trots begäran härom inte lämnat ut information rörande överföringar och uttag av sammantaget mer än 2 miljoner kronor som nu saknas i C:s dödsbo, vilka försvunnit under de år då A i egenskap av advokat hanterat C:s ekonomi från 2010 till 2018 och därefter som god man 2018 till 2020.
- egenmäktigt avvecklat dödsboets tillgångar två år före C:s död, dvs. tömt lägenheten redan 2018 utan att dessförinnan ha kontaktat henne, X, i synnerhet då A väl kände till att hon enligt de två tidigare testamentena hade rätt till efterarv avseende hela boets tillgångar.

- konsekvent agerat för att exkludera henne som anhörig/närstående till C – inför myndigheter, hemtjänst och biståndshandläggare – trots de båda testamentena och boutredningen hon själv gjorde 2009 efter E. De har dessutom träffats åtminstone tre gånger.
- 2013 upprättat ett testamente till förmån för sig själv och sina tre barn i ett uppdrag där hon som advokat skulle sätta C:s intressen i första rummet.
- tillsammans med tidigare advokatkollegan F upprättat nytt testamente 2013 samt ett gåvobrev på 1,5 mkr, när C var nästan 95 år. Vid samma tillfälle har F skrivit in sig som testamentsexekutor. De två advokaterna har tidigare haft kontorssamverkan, vilket F medger i sitt svar till tingsrätten. Därmed har en jävsituation uppkommit när A och F upprättade ett nytt testamente och gåvobrevet hösten 2013.
- inte redovisat vilka advokatkostnader A haft för sin förvaltning av C:s ekonomi mellan 2010–2020.

A har utnyttjat C ekonomiskt och missbrukat hennes förtroende från att C blev änka efter E till dess att hon avled 100 år gammal. C har hela livet haft [], dålig läsförståelse, rädsla för papper som skulle läsas, begripas och undertecknas. Hon hade endast fem års skolgång. C saknade helt enkelt kunskap och förståelse för innebörden i alla de papper som lades framför henne för signering.

Det kan varken höra till vanligheterna eller god advokatsed att den advokat som är boutredningsman och därefter hanterar sin klients ekonomi och ska ta tillvara sin klientens intressen – också tillsammans med sina barn förs in i dennas testamente.

X har i sak bland annat anfört följande.

Besök på bank i december 2009

C bad X och hennes man att närvara vid ett bankbesök efter bouppteckningen för E. Följande skedde vid bankbesöket. C bad banken sälja E:s aktier och fonder och sätta in pengarna på hennes sparkonto. Hon var bestämd med att hon varken ville ha aktier eller fonder eftersom hon redan var 90 år och hade begränsade ekonomiska kunskaper. Innehavet på E:s övriga tre bankkonton skulle också överföras till C:s sparkonto. C visade också sitt bankfack som innehöll 150 000 kr i kontanter samt en del smycken. Smyckena ville C att X skulle ärva efter hennes bortgång.

A tar över C:s ekonomi

I egenskap av boutredningsman och advokat gjorde A C:s deklARATIONER efter 2009 samt hade hand om hennes ekonomi. C kallade henne alltid för det lite ålderdomliga uttrycket ”min bokhållare”.

Till en början var C smickrad av bekantskapen med A och eftersom hon bodde i närheten kom hon förbi då och då. Omkring 2011 började dock C berätta märkliga saker för dem, kopplade till A. A hade fått en nyckel till C:s lägenhet som hon öppnade dörren med, utan att först ringa på. Det upplevde C som mycket obehagligt men vågade inte ta tillbaka nyckeln. 2013 berättade C när hon var på besök att A påtalat att hon tyckte att C borde göra henne arvlös. ”Äsch, det kan hon ju inte, och varför skulle du vilja det?” sa hon och tog det inte på allvar.

2013 upprättade A och advokatkollegan F ett testamente enligt vilket A och hennes barn skulle arva C:s samtliga tillgångar.

Hon bestred testamentet som skrevs 2013, strax innan C fyllde 95 år. Det skrevs under en period då C var mycket skör. Hon följde C till [vården] flera gånger.

I det nya testamentet 2013 skrivs bl.a. ”Vid min bortgång skall A erhålla min andel av samtligt lösöre som finns i min bostad” – och resterande andel av kvarlåtenskapen testamenteras till A:s tre barn. Dock avvecklar A boet med allt lösöre redan i september 2018 – två år innan C avlider – utan att höra av sig till henne. (Sista hyran till fastighetsvärden betalades in i september 2018 enligt Allkontot.)

Uppseendeväckande är också att advokat F anger till tingsrätten att han för C:s räkning (då 95 år), förutom testamente, också skrivit gåvobrev och att det finns en överföring på 1,5 miljoner kr till ett för dem okänt konto i [bank]. Om denna transaktion är relaterad till en gåva önskar hon få se gåvobrevet samt få veta vem mottagaren av gåvan är.

F arvoderas från C:s Allkonto två gånger under 2013 med 13 125 kr respektive 5 000 kr.

A blir god man

Våren 2018 blev C:s hälsa allt sämre och hon fick en tillfällig plats i ett äldreboende. När hon sökt C ett par dagar i hemmet ringde hon först hemtjänsten som inte visste var

C befann sig. Därefter ringde hon upp A, som motvilligt gav henne uppgifterna om var C befann sig.

C hade av en tillfällighet hamnat på ett trivsamt äldreboende, eftersom de hade ett ledigt rum när hon akut behövde det. I samråd med C ordnade en av hennes döttrar och hon en godkänd permanent plats för C på äldreboendet eftersom hon trivdes så bra där och var nära dem. Men när hon kontaktade C:s biståndshandläggare om detta fick hon till svar att de hade ordnat ett annat boende åt C och att hon inte hade något med C att göra eftersom hon inte hade några blodsband till henne.

A ville få C förflyttad till ett äldreboende i annan förort, vilket hon fick gehör för av C:s biståndshandläggare.

Överförmyndarförvaltningen

I april 2018 skickades en digitalt ifylld ansökan till Överförmyndarförvaltningen om att A skulle utses till C:s gode man. Ansökan var med andra ord inte skriven av C själv, och de utgår från att A varit henne behjälplig. Där framgår följande under punkt 1b: ”Jag önskar hjälp med att upprätta ansökningar och bevaka min rätt mot myndigheter, upprätta självdeklaration till Skatteverket, betala räkningar och ordna bankärenden, t.ex. nya autogiron. Jag blir nervös och orolig över brev från myndigheter, över att fylla i blanketter och över att behöva komma ihåg förfallodatum. Jag förlägger papper och råkar ibland kasta bort papper.” I ansökan om god man upprepas lögnen att C ”saknar egna anhöriga”.

Att A så konsekvent agerade för att utesluta henne som anhörig/närstående till alla visste hon inte och självklart inte C heller, de umgicks som tidigare. Det var först när hon av biståndshandläggaren fick höra att hon inte räknades som anhörig som hon började ana omfattningen av vad A sagt och skrivit.

Redan från år 2010 hade A full tillgång till C:s ekonomi och bankkonton. Sparkontot blev 2010 ett placeringskonto som avslutades först 2018 när A övergick till att bli god man, och skaffade sig bankkort – då blev det ett e-kapitalkonto.

Transaktionshistoriken från [bank] på placeringskontot mellan 2011 till 2020 och även från Allkontot visar många, fullkomligt obegripliga uttag, överföringar och så kallade placeringar; ibland på miljoner, åt gången. Över tid dräneras C:s konton på

sammanlagt över två miljoner kronor. Från kontoutdragen framstår det som att merparten av dessa två miljoner försvinner före 2015.

Det är fullkomligt uteslutet att C, som under denna period är mellan 90 och 100 år gammal och inte vågar befatta sig med pengar – än mindre med värdepapper eller investeringar skulle kunna göra dessa överföringar, omplaceringar och uttag som visas i den tioåriga transaktionshistoriken.

C kunde inte nyttja internetbank och hade inget bankkort. Hennes utgifter, var inte större än mellan 500–1 500 kr i månaden, större behov hade hon inte samt att hon hade mycket kontanter gömda i sin lägenhet ca 100 000 kr. Detta visade hon både henne och hennes man vid flera tillfällen under deras besök. Det var en trygghet, menade hon. Autogiro som hon lade upp 2009, fungerade väl som tidigare för löpande utgifter.

Kontanterna i lägenheten är försvunna liksom de 150 000 kr i kontanter från bankfacket plus de smycken som fanns där och i lägenheten. Bankfacket sades upp i början av 2018, visar en återbetalning av bankfackavgiften till C:s Allkonto.

En anmärkning från Överförmyndarförvaltningen visade på att de reagerade på att C:s konton inte var spärrade och att A gjorde ett uttag om 25 000 kr i juni 2018, vilket var innan hon meddelats att hon förordnats godmanskap åt C.

Överförmyndarförvaltningens observation bevisar att A hade full tillgång till C:s alla konton och kunde göra stora uttag och överföringar även innan hon blev god man. Som god man måste allt redovisas inför överförmyndarförvaltningen, från dem har hon fått kopior på alla transaktioner. Där framgår att det frekvent har gjorts inköp för stora belopp i [olika butiker] allt medan C var mellan 98 och 100 år gammal och bodde på äldreboendet. Till C:s 100-årsdag på boendet gjordes enligt Allkontot många inköp och beställningar för tillsammans ca 34 400 kr för de ca 30 äldre i boendet.

Bouppteckning och begäran om handlingar rörande ekonomiska mellanhavanden

I F:s bouppteckning efter C (insänd till Skatteverket men icke godkänd av de tre testamentstagarna till E och C) uppges C:s tillgångar till något mindre än tre miljoner kr — en betydande avvikelse från bouppteckningen efter E på cirka fem miljoner kr.

Deras ombud bad F att få ta del av kontounderlag, transaktionshistorik och handlingar rörande A:s hantering av C:s ekonomi. F svarade aldrig på detta. Anledningen till deras begäran är:

- *e-kapitalkontot*, som 2009 var Sparkontot men som gjordes om till Placeringskonto 2010/2011 avslutades 2018, enligt [bank] notering: ”Privatfullmakt för A []”. Då införskaffade A ett bankkort och därefter förekommer också många mat- och butiksinköp samt kontant- och bankomatuttag.
- *Placeringskontots* transaktioner (som [bank] i utskriften kallar e-kapitalkonto) som de behöver förklaringar till visar på många stora belopp, ofta på flera hundra tusen, ibland på miljoner, både insättningar, kontantuttag och överföringar under åren 2011–2020. Mycket är anmärkningsvärt med tanke på att C var mycket bestämd och specifik med att hennes pengar efter E inte fick vara placerade och i stället skulle ligga still på hennes Sparkonto. Hon tvivlar på att C ens kände till Placeringskontot eftersom hon ogärna öppnade kuvert och inte läste bankens årsredovisningar.
- En månad efter det nya testamentet upprättats 2013, görs en överföring till ett konto i [bank] på 1,5 Mkr, vilken inte finns upptaget i den ”preliminära bouppteckning” som F sammanställt.
- Allkontot uppvisar ett flertal uttagstransaktioner, mycket regelbundna och ospecificerade kontantuttag, flertalet mellan 5 000, 10 000 och 15 000 kr under åren 2011 till 2020. Dessa uttag uppgår till en sammanlagd summa av mer än 330 000 kr, uttag som C inte kan ha gjort själv. Eftersom de uppgår till en ansenlig summa är det relevant att få dessa förklarade av A.

Eftersom de varken fick de efterfrågade underlagen från A eller av advokat F bad de den nya boudredningsmannen att ta ut transaktionerna från [bank] och därför har de nu alla mellan 2011–2020. I slutet av 2022 har deras advokat fått en fullmakt av boudredningsmannen G för att söka få förklaringar på de olika s.k. placeringarna från [bank] om de större transaktionerna. Det har de inte fått trots flera påstötningar.

A och C hade samma bank då de blev rekommenderade A som bouppteckningsförrättare av banken.

I december 2020 skickade hon och E:s två kusiner, en överklagan till hovrätten om beslutet att advokat F utsetts till boutredningsman efter C eftersom de saknade förtroende för att han skulle utreda dödsboet på ett korrekt och objektivt sätt. Fem dagar efter att överklagan skickats till hovrätten meddelar rätten henne att F entledigat sig själv.

Ny boutredningsman i april 2021

Tingsrätten utsåg en ny boutredningsman, advokat G. Genom henne fick hon veta att A egenmäktigt sagt upp lägenheten och tömt dödsboets tillgångar redan 2018, trots testamentets formulering. Detta har hon gjort utan att ta kontakt med henne, vilket är särskilt anmärkningsvärt eftersom A väl kände till att hon enligt efter arv i två testamenten tidigare hade rätt till hela boets tillgångar. Allt lösöre försvann; familjeklenoder, fotografier, smycken och de ca 100 000 kr i kontanter som fanns i lägenheten samt allt i bankfacket; 150 000 kr plus smycken.

Avvecklingen skedde redan ca tre månader efter C:s placering på äldreboendet fick hon veta av C:s fastighetsvärd, som hon hade haft kontakt med under åren eftersom C:s lägenhet låg i ett it-integrerat hus, vilket ibland ställde till problem med ip-telefoni och tv-boxen och hon därför åkte dit för att hjälpa C.

Oaktat testamentet som upprättades 2013 är hon fortfarande arvtagare till lösöret, enligt advokat G. Med anledning av redogörelsen ovan hävdar hon att det finns anledning för disciplinnämnden att granska advokat A:s hantering av C:s ekonomi och tillgångar under perioden 2010–2020 och den därefter följande boutredningen samt kommunikationen mellan A med myndigheter samt [bank] i egenskap av advokat, vilket bör ha förbundit henne att förhålla sig till god advokatsed, något hon hävdar ej har skett.

Till sin anmälan har hon fogat flera olika handlingar till styrkande av hennes påståenden, bland annat testamenten och kontoutdrag.

Advokatens yttrande

A har i yttrande tillbakavisat anmärkningarna och anfört i huvudsak följande.

Hon bestrider att hon har hanterat C:s ekonomi från tiden efter att bouppteckning efter C:s sambo E förrättades i oktober 2009 intill förordnande som god man 2018-06-18.

Bestridandet omfattar även X:s påståenden om att hon har hanterat förvaltningen av C:s medel, att hon har tagit över eller på annat sätt haft inflytande eller full tillgång till C:s ekonomi och bankkonton från 2010.

Hennes relation med C har varit yrkesmässig. Hon har efter bästa förmåga utfört de arbetsuppgifter som hon har åtagit sig och hon har redovisat dem till C.

C har anlitat hennes biträde i olika frågor och vid flera tillfällen under tiden 2009–2018, för vilka hon närmare redogör för nedan.

Under tid från 2018-06-18 intill den dag då C avled i april 2020 har hon biträtt C som god man, enligt FB 11 kap 4 §, enligt förordnande från överförmyndarnämnden.

Det bestrids att hon har utfört medelsförvaltning under godmansuppdraget på sätt som varit klandervärt.

Det bestrids att hon har avvecklat eller tömt hyreslägenheten på sätt som varit klandervärt.

Hon bemöter nedan den kritik som framförs av X.

Bemötandet har delats upp i tre delar, varav den första avser tid före tidpunkten då hon erhöll förordnande som god man, den andra avser tid efter godmansförordnandet och den tredje avser bemöta övriga påståenden.

Biträde med förrättande av bouppteckning med mera

Uppdraget omfattade att biträda med bouppteckningsförrättning efter C:s avlidne sambo E. Även X, syskonbarn till C:s tidigare avlidne make D, närvarade som testamentarisk efterarvinge.

Uppdraget omfattade inte någon boutredning och inte någon dödsboförvaltning. Uppdraget omfattade bouppteckningssammanträde med sedvanliga handlingar och skriftväxling, jämte några löpande kontakter med C. Uppdraget redovisades till C. Det bestrids att hon hade uppdrag som boutredningsman.

X anför att C i december 2009 visade henne bankfacket, vilket då innehöll 150 000 kr i kontanter och smycken. X anför även att C hade kontanter om ca 100 000 kr gömda i sin lägenhet.

Det bestrids att hon har sett något penningbelopp i bankfacket. Inte heller har hon sett smycken i bankfacket. Det bestrids att hon har sett några penningbelopp i C:s lägenhet.

Hon konstaterar att tidpunkten då bankfacket påstås ha innehållit 150 000 kr låg 4–5 månader efter E:s död. Det förefaller osannolikt att C eller X, ifall penningbeloppen har funnits, skulle ha underlåtit att omnämna dessa i samband med bouppteckningssammanträdet i oktober. I vart fall för att ställa fråga om beloppen skulle antecknas i bouppteckningen. Det förefaller även osannolikt att vare sig C, någon väninna, eller X vid något tillfälle har omnämnt dessa penningbelopp om de hade varit undanlagda. Det vore rimligt att ha nämnt penningbeloppen senast vid C:s flytt till äldreboendet.

Vad gäller smycken, så vitsordas att C, såvitt är känt för henne, hade smycken. Omfattningen känner hon inte till. Vid något tillfälle berättade C att en väninna hade sålt sina smycken till ett företag och därvid fått mycket bra betalt. Eftersom C inte använde andra smycken än sina halsband (bijouteri) och då hennes ringar inte längre passade, så avsåg även C sälja sina smycken.

Biträde under åren 2010–2018

C kontaktade henne med fråga om biträde med inkomstdeklaration. Hon lämnade efterfrågat biträde. I övrigt förevar inga kontakter.

När C kontaktade henne var det för att fråga om hon kunde medfölja C till banken för att se över fullmakter och autogiron efter att dödsboet var borta. De sammanträffade på bankkontoret. C upplyste att hon hade varit på banken med X. X hade visat ett alltför stort intresse för C:s pengar och försökt få bestämmanderätt över dem. C ville nu förvissa sig om att allt var som det skulle med hennes konton. Banktjänstemannen upplyste att det inte fanns någon utestående fullmakt. C och banktjänstemannen gick igenom autogiron och transaktioner.

X ringde till henne och förklarade att hon hyste oro för C och för C:s förmåga att sköta sina konton. X hade noterat att C gjort uttag och frågade om hennes roll. Hon hänvisade X att vända sig till C med frågorna.

Hon kontaktade C om telefonsamtalet och omnämnde X fråga angående sin roll. C svarade att hon inte kunde lita på någon. C hade kommit på X när hon utan lov gick igenom C:s papper.

Under påföljande år har hon lämnat C biträde med arbetsuppgifter av olika slag. Biträde har lämnats när C har efterfrågat det och när hon har haft möjlighet att åta sig uppgiften.

Det förelåg ingen bekantskap mellan C och henne på sätt att de blivit vänner och hon kom inte förbi C:s bostad då och då, för att, vilket X ger intryck av, besöka C. Hon har inte fått en nyckel till C:s lägenhet och hon har inte öppnat dörren utan att ringa på.

Det vitsordas att de arbetsuppgifter som hon har utfört efter uppdrag från C ibland har utförts i bostaden. När C:s hyresvärd hade anslutit fastigheten till fibernät efterfrågade C biträde med klagomål gällande fibern, vilken ofta låg nere, och begäran om nedsättning av fakturor.

C efterfrågade biträde med myndighetskontakter, formulär och ansökningar gällande trygghetslarm, hemtjänst och bostadsanpassning. Hon biträdde även med autogiron.

När hyresvärden överlät fastigheten till [annat fastighetsbolag] efterfrågade C biträde vid godkännande av avtal, ta emot nycklar och lämna kvittenser. Mötet ägde rum på fastighetsbolagets kontor.

Flera gånger har C frågat efter biträde med att kontrollera uppgifter i inkomstdeklaration. Vid dessa sammanträffanden har C frågat efter biträde med andra småsaker, såsom uppsägningar eller ändringar gällande gravskötsel, medlemskap och abonnemang.

När hon vid ett tillfälle inte hade möjlighet att biträda med de efterfrågade arbetsuppgifterna svarade C att det fanns andra som gärna hjälpte henne.

Även hon har hört C omnämna henne som bokhållare. Dock aldrig som ”min” bokhållare, som X uttrycker det.

C insjuknar

C insjuknade akut och kunde inte bo hemma.

Stadsdelsförvaltningens biståndsbedömare ombesörjde, efter hemtjänstens kontakt, en plats på korttidsboende. Efter placeringen framkom att en tidigare anmälan om kontaktpersoner, vilken C gjort vid sin ansökan om hemtjänst 2016, fortfarande var aktuell. Kontaktperson 1 var en nyligen avliden väninna. Som kontaktperson 2 var hon

antecknad. Hon blev kontaktad av socialtjänsten och uppmanad biträda C med att ansöka om en plats på äldreboende. Hon frågade några av C:s väninnor om de kunde överta denna roll, men ingen hade möjlighet. Hon frågade socialsekreteraren om denne kunde överta rollen, eller om det kunde finnas en professionell stödperson att tillgå. Hon fick nekande svar.

Hon besökte C på korttidsboendet för att söka förstå hennes önskemål. Hon hade samtal med kurator och socialtjänsten. Hon var tydlig med att hennes relation med C var yrkesmässig. Både socialtjänsten och hon tog emot ett flertal samtal, sms och mejl från X, i vilka X framförde önskemål, förslag och kritik. X:s kritik var främst riktad mot henne.

C önskade bo nära [visst område]. Hon erbjöds en lägenhet i boende [] till vilken hon tackade ja. I samtal med socialtjänsten uttryckte C förtroende för henne och ville att hon skulle företräda henne som god man. Hon bad socialtjänsten undersöka alternativ. Socialsekreteraren klargjorde att alternativ saknades. Socialsekreteraren upplyste att socialtjänsten till grund för godmansärendet hade, betingat av omständigheterna, gjort en gedigen social utredning i vilken två socialsekreterare, i stället för som brukligt en, hade deltagit. Hon medgav bli förordnad som god man.

Det bestrids att hennes medverkan vid C:s flyttning till äldreboende och vid ansökan om god man hade till syfte att utesluta X från information eller inflytande.

Förordnande som god man

Uppdraget har haft sedvanlig karaktär. Löpande årsvisa redovisningar för uppdraget har lämnats till Överförmyndarnämnden. Redovisningarna har blivit godkända.

Bankfacket avslutades efter bankens upphörande med bankfackstjänsten. I facket förvarades äldre handlingar, såsom gravbrev och någon bouppteckning. Handlingarna överlämnades till C. Det fanns inga kontanter eller smycken i bankfacket.

Hyseslägenheten sades upp som en vanlig del av uppdraget, i enlighet med instruktioner som gäller för god man. C var införstådd med att lägenheten lämnades och bestämde om tillhörigheter som hon ville ha på äldreboendet.

Det bestrids att allt lösöre försvann från lägenheten 2018.

För föremålen i hyreslägenheten redogörs nedan.

Enligt C fanns det inget lösöre kvar efter D. Vad avsåg lösöret efter E, vilket efter C skulle tillfalla X, så var alla föremål, förutom två, flyttade till lägenheten på äldreboendet redan vid C:s inflyttning. Föremålen var sedan tidigare förtecknade av C och omfattade den större byrån i rokokostil med två tillhörande klädda stolar, två fåtöljer klädda i grönt tyg, kaffekanna och sockerskål i tenn, den lilla kristallkronan ovanför matbordet, sängen i stora sovrummet och urnan på den större byrån.

Sängen i stora sovrummet, en resårsäng utan gavlar, och den lilla kristallkronan, som var trasig, kastades. En s.k. månskenslampa, ursprung okänt, vilken C hade bestämt skulle tillfalla X, hade flyttats till äldreboendet och förvarades i en av garderoberna i kartong märkt med X:s namn.

C:s kläder, prydnadsföremål, tavlor, porslin, fotoalbum, broderier etc. hade flyttats till äldreboendet. Det fåtal möbler, inventarier och husgeråd vilka fanns kvar efter C:s flytt till äldreboendet, önskade C lämna till välgörenhet. Läkarmissionen tog emot några föremål. Övrigt kastades.

Det fanns inga kontanter eller smycken i lägenheten. Att det skulle ha funnits några familjeklenoder har hon aldrig tidigare hört om och förstår inte vilka föremål som X åsyftar.

Det bestrids att Överförmyndarnämnden framställde anmärkning eller gjorde observationer i anledning av godmansuppdraget. Det vitsordas att Överförmyndarnämnden har ställt henne fråga angående ett uttag under godmanskapets första år, 2018. Uttaget gjordes den 2018-06-18, dagen för förordnandet, och blev fel redovisat av henne. Att överförmyndarspärren lades in sent var avhängigt semestertider på banken.

Efter C:s död meddelade hon X om dödsfallet. X återkom med ett meddelande om vilka föremål ur lösöret som hon önskade utfå, samt upplyste att resten skulle lämnas till välgörenhet. I vilken egenskap hon förväntades ombesörja detta arbete omnämndes inte. Hon lämnade frågan därhän eftersom X:s önskemål överensstämde med vad C hade önskat.

P.g.a. Covid 19-smittrisk gällde särskilda bestämmelser på boendet. Personal ställde ut allt från lägenheten på rullvagnar i husets entré för avhämtning. Den märkta lådan, fotoalbum och ytterligare något sparades till X. Blommor kvarlämnades till boendet och textilier kvarlämnades till boendets gemensamma förråd. Övrigt lämnades till välgörenhet och något kördes till återvinningen.

De för X:s räkning sparade föremålen har inte avhämtats, utan står kvar hos henne. X:s avhämtning skulle uppskattas.

Uppdrag som god man avslutas vid huvudmannens dödsfall. I följd därav har hon efter dödsdagen inte haft tillgång till dödsboets konton.

Bemötande av övriga påståenden

Hon känner inte igen C i den beskrivning som X lämnat. Enligt hennes uppfattning var C en ovanligt vital äldre dam som följde med i tiden och hade ett gott intellekt. C använde hörapparat, men varken glasögon eller rollator. C köpte en daglig kvällstidning, var mycket sportintresserad och tv-abonnemanget skulle ha sportkanaler. C lagade egen mat intill 2016 då hon började beställa matlådor. C deltog i bussresor och reste en sommar med båt till Visby. C hade sin frisör i ett område, sin läkare i ett annat och sin audionom i ett tredje. I det område hon var bosatt i sedan ett stort antal år fanns i grannskapet många bekanta och vänner, de flesta avsevärt yngre. Med de närmaste 3–4 väninnorna hade C täta kontakter. Firade helger och bemarkelsedagar, gjorde bilturer, gick på PRO-möten och hjälpte varandra. Lunch intogs oftast gemensamt med en väninna. En annan vänkrets var damerna i syföreningen. De träffades på måndagar, varför måndagar var uteslutna när C bokade mötesdag.

Som hon har förstått det, var C mycket vänfast gentemot de mångåriga väninnorna. De hade stort förtroende för varandra och talade om allt. Utanför vännekretsen hade C en hög integritet. Inte minst när det gällde hennes ekonomi. C kunde ha en skarp tunga. Passade något inte, så fick det vara.

Frisk i övrigt led C av [sjukdomstillstånd]. Efter att C hade skaffat hemtjänst och hjälp återkom inte sjukdomsperioderna.

Även i relationen till henne hade C en hög integritet. C efterfrågade biträde med konkreta uppdrag, inte med rådgivning.

Först efter att ha blivit förordnad som god man lärde hon känna C.

Det bestrids:

- att C har frågat henne om ekonomisk eller familjerättslig rådgivning
- att hon har lämnat C ekonomisk rådgivning
- att hon har lämnat C familjerättslig rådgivning
- att hon har lämnat C biträde med familjerättsliga dokument
- att hon har lämnat C biträde med att upprätta handlingar andra än av de slag som redogjorts för ovan
- att hon har utnyttjat C ekonomiskt eller missbrukat hennes förtroende
- att hon har påtalat för C att hon borde göra X arvlös
- att hon har föreslagit C att ändra sitt testamente
- att hon har biträtt vid C:s upprättande av testamente
- att hon har haft del i att C har upprättat testamente till henne och hennes barn
- att hon har haft del i bekantskapen mellan C och hennes barn
- att hon har initierat bekantskapen mellan C och hennes barn
- att hon har haft en kontorssamverkan med advokat F
- att hon har hanterat dödsboet efter C

Hennes relation med advokat F har endast varit yrkesmässig.

Hon har träffat F då han hyrde ett kontorsrum av en advokatbyrå, vilken hade ett stort kontor i city och hyrde ut flera rum. Hon arbetade vid den tiden i kontorsgemenskap med två andra jurister. De flyttade från en annan advokatbyrå för att i stället hyra ett rum av denna advokatbyrå. Advokat F var vid deras inflyttning på väg att flytta ut, men fortsatte att hyra sitt kontorsrum under ännu någon tid, uppskattningsvis 1/2–1 år. Utöver det har hon vid några få tillfällen råkat på advokat F i yrkesmässiga sammanhang.

Hennes uppdrag som god man upphörde vid C:s död och hon har inte hanterat dödsboet efter C.

Vad avslutningsvis gäller X:s begäran om att hon till henne ska redovisa information om C:s överföringar och uttag för tiden mellan 2010 och 2020, under vilken tid hon påstås ha hanterat C:s ekonomi, samt begäran om att hon till X ska redovisa advokatkostnader som hon haft för den förvaltning som hon påstås ha haft hand om för tiden mellan 2010–2020, hänvisar hon, för det första, till att hon inte har hanterat C:s

ekonomi annan tid än för tid efter 2018-06-18, varefter hon har biträtt C som god man, med de regler och begränsningar som följer av uppdraget, omfattande redovisningsskyldighet till Överförmyndarnämnden, för det andra, till att hon inte har haft hand om förvaltningen av C:s ekonomi, varför kostnader inte har kommit ifråga.

A har till sitt yttrande bifogat *dels* anmälan om behov av god man från stadsdelsförvaltningen, samt social utredning om god man, med en sammanfattning av stadsdelsförvaltningens journal, båda daterade i maj 2018, till styrkande av vad som anförts angående C:s inställning och stadsdelsförvaltningens utredning, *dels* utskrift av sms från X, till styrkande av att X önskade lämna lösöret, med undantag av tre saker, till välgörenhet.

Genmäle

X har i genmäle anført i huvudsak följande.

Avsikten med hennes anmälan är i grunden den att hon vill ha utrett om det kan anses vara förenligt med god advokatsed att hantera C angelägenheter på sätt som skett av A samt att hon som dödsbodelägare i C:s dödsbo inte erhållit en tydlig redogörelse över hennes förvaltning samt i vilka angelägenheter hon biträtt C. Det hade ju varit tämligen enkelt för A att gå henne till mötes i dessa rudimentära frågor.

Hon önskar fortsatt klarhet i de frågor som rör C:s kvarlåtenskap där det utifrån tillgänglig men ofullständig information och underlag finns många frågetecken. Detta gäller det nya testamente som upprättats 2013 där A och hennes barn finns inskrivna då C är 95 år gammal. Med anledning av A:s egen utsaga vore det orimligt att testamentet upprättats utan hennes inblandning. Här ifrågasätter hon om detta hör till god advokatsed att så skett? A beskriver att hennes och C:s relation endast var yrkesmässig och att hon utförde juridiska uppdrag på C:s uppdrag och att *de inte hade en vänskaplig relation*.

Detta gör att hon i ännu högre grad ifrågasätter testamentet från 2013.

Hon önskar också klarhet i det upprättade gåvobrevet om 1,5 Mkr där arvingarna på inrådan av deras advokat efterfrågat gåvobrevet. Testamente och gåvobrev har upprättats av advokat F, där det för henne är okänt hur C kommit i kontakt med och anlitat honom. Men A bekräftar i sitt svar att de har haft en yrkesmässig relation, vilket

är det hon hävdade i sin anmälan till disciplinnämnden. En naturlig fråga är ju varför A inte då upprättade det aktuella gåvobrevet? Borde ha varit en tämligen okomplicerad fråga.

Bouppteckningen efter E visade att behållningen var 4 988 552 kr efter E och 213 175 efter C. Eftersom A gjorde bouppteckningen efter E visste hon detta väl och tog i bouppteckningen upp de båda testamentena – men som sagt – ingen bröstarvinge.

Döm om deras förvåning när de blev kallade till bouppteckning av advokat F och får det nya testamentet i handen utfärdat 2013 av honom till A:s förmån och till hennes tre barn – och att kapitalet sjunkit från 5 201 727 (C + E:s) till 2 994 893 kr, (behållning 2 935 943 kr), en differens på -2 206 834 kr.

Det visade sig genom de kontakter som förevar mellan henne och A att hon trots vetskap om C och E:s testamente, och hennes morbror D:s och C:s, tillsett att hon genom ett nytt testamente upprättat av hennes kollega advokaten F, med vilken hon hade kontorsgemenskap, insatte sig själv tillsammans med sina barn som testamentstagare till viss egendom.

Det nya testamentet gjordes redan 2013, bara några år efter det att A kom i kontakt med C.

Vad avser kontorsgemenskap har A angivit att hon inte haft närmare samarbete med advokat F. Hon ifrågasätter detta starkt om det kan vara korrekt då advokat F själv till rätten vad avser utseende av boutredningsman angivit att han har haft kontorssamarbete med A. I annat fall kan man verkligen fråga sig varför advokat F fick uppdraget att upprätta det aktuella testamentet.

Vidare önskade hon få en utredning rörande den aktuella gåvan på 1,5 Mkr utan att få något besked samt att hon inte fick någon redovisning av ett antal anmärkningsvärda transaktioner på C konton.

Oviljan att utge denna information har naturligtvis skapat en mängd olika frågetecken. De orimligt många och stora kontantuttagen kan inte hennes åldriga moster C ha gjort mellan 2010–2018.

A har angivit att hon inte haft tillgång till C:s konton förrän hon blev god man i juni 2018, vilket inte är korrekt.

Av årsbesked 2017 från [bank] framgår det att A redan 2017 hade fullmakt till C:s samtliga konton, sannolikt även långt före detta datum. Detta visar att hon hade tillgång till C:s konton innan hon förordnades till god man och det stämmer därför inte heller vad A anger till biståndshandläggaren och Överförmyndarförvaltningen.

Det hon kunnat kontrollera av hanteringen av C:s konton visar till beloppen på stora och anmärkningsvärda transaktioner, framför allt på Placeringskontot och även de många kontantuttagen på Allkontot, som hon inte får några svar på. De kan inte ha utförts av C själv och om det inte var A, bör hon kunna svara på vem som mer hade tillgång till C:s ekonomi. Hon själv har aldrig haft en fullmakt.

Endast ett år och nio månader blev C:s tid på hemmet.

Under denna relativt korta tid görs många transaktioner via kreditkortet från C:s Allkonto. C hade allt hon behövde i sin 3-rums lägenhet, samt kläder och skor för att flytta in till ett rum på äldreboendet. Hår- och fotvård samt mediciner betalades månadsvis från hennes konto.

Här finns kontantuttag på 11 700 kr, matinköp för närmare 9 000 kr en del gick säkert till C:s födelsedag (ICA Maxi, Hemköp, ICA Supermarket) men även i [andra butiker av olika slag]. Födelsedagsfirandet för ca 20–25 personer på äldreboendet går på ca 18 500 kr varav från Systemet 2 422 kr. Men hon uppskattar förstås att A ordnade det bra för C på födelsedagen.

Fast de märkligaste inköpen med kortet sker bara två dagar före C somnar in – ett på Plantagen för 1 777 kr och ett på Hemtex för 2 988 kr och matinköpet på ICA Maxi för 750 kr den 22 mars.

Allt det här är en sorglig historia men de facto kvarstår att det inte går att utesluta att hennes moster C kan ha blivit utsatt för påverkan och att någon har utnyttjat henne ekonomiskt. C var en mycket bräcklig person [].

Till sitt genmäle har X fogat F:s svar till tingsrätten, [bank]s årsbesked 2017 och Överförmyndarförvaltningens anmärkning.

Replik

A har i replik anfört i huvudsak följande.

Vad gäller X:s önskemål om att ta del av C:s ekonomiska dispositioner och transaktioner, upplyses att hon redan under den tid då C bodde i sin hyreslägenhet har talat med X om att det inte är möjligt för henne att samtala eller lämna uppgifter om hennes klientrelationer. Hon har hänvisat till advokatsamfundets regler. Hon har rätt X att tala med C och att rådfråga annan jurist.

Efter C:s död har X, som hon tolkar det, uppfattat att klientsekretessen har upphört. Vid hennes upplysning om att klientintresset med konfidentialitets- och lojalitetsplikt kvarstår, har X givit uttryck för annan uppfattning. De har sett olika på möjligheten för henne att besvara de frågor som X har ställt.

Vad gäller X:s påståenden beträffande omfattningen av det biträde som hon har lämnat C, hänvisas till vad hon tidigare har anfört.

Vad avser hennes tidigare upplysning gällande biträde med inkomstdeklaration kompletterar hon nu med uppgifter om inbetald skatt. Dessa uppgifter berör för övrigt även dödsboet efter C.

Skatteberäkningar för inkomståret 2010 utvisade skatt om 124 000 kr inkl. ränta för dödsboet efter E och 299 926 kr inkl. ränta för C. C hade enligt Skatteverkets kontrolluppgift för sin del redan inbetalat 36 926 kr till skattekontot. C gjorde fyllnadsbetalningar om sammanlagt 387 000 kr, varav 124 000 kr till skattekonto tillhörigt dödsboet efter E och 263 000 kr till eget skattekonto.

X åberopar en bankfullmakt, noterad på [bank]s årsbesked från 2017, som bevisning för att hon har haft tillgång till C:s konton. Det bestrids att så har varit fallet. De befogenheter som C har lämnat henne, även under bankfullmakt, har avsett specifika transaktioner för vilka C har lämnat uppdrag och vilka har redovisats till C. Det har inte vid något tillfälle förelegat en generell befogenhet att disponera C:s konton.

Gällande vad X anför om hennes roll efter C:s insjuknande våren 2018, bestrides att hon var ensam uppgiftslämnare till Socialförvaltningen. Hon klarlägger samtidigt att hon inte har lämnat uppgifter till Överförmyndarförvaltningen före den tidpunkt då hon erhöll förordnande.

Hon blev kontaktad av Socialförvaltningen vid en tidpunkt då X redan hade inlett en dialog med korttidsboende och boendeprioriterare. De mejl och sms som X sände

vidarebefordrade hon till socialsekreteraren. Hon lämnade ömsesidiga kontaktuppgifter och hon bad socialsekreteraren att sätta sig i direktkontakt med X. Efter att hon senare hade fått förordnande som god man, fick hon information om att det hade förevarit omfattande kontakter mellan X och Socialförvaltningen.

Vid uttaget från C:s konto den 19 juni 2018, vilket X återkommer till var Överförmyndarnämndens beslut om förordnande av god man, daterat dagen innan, känt. Förordnandet hade dock inte kommit henne tillhanda i brev. Formuleringen i den textruta som X hänvisar till kunde ha givits en tydligare utformning, genom tillägg av ordet "skriftligen", sist i första textraden. Godmansförordnandet var tillfyllest för kontodisposition. Uttaget brådskade då C p.g.a. sjukdom inte hade haft möjlighet att, själv eller genom uppdrag till annan, fylla på transaktionskontot med medel från kapitalkontot. Överförmyndarnämnden har, som hon tidigare omnämnt ställt en fråga angående uttaget och godtagit det svar som hon har lämnat.

Gällande vad X anför om avvecklingen av hyreslägenheten upplyses tilläggsvis följande.

Månadshyran för hyreslägenheten uppgick, inkl. el, till närmare 9 000 kr och Överförmyndarnämnden lämnade instruktion att lägenheten skulle avvecklas skyndsamt. C lämnade sitt medgivande. Hon tillfrågade C om X kunde kontaktas och ges möjlighet att ta hand om föremål som C inte önskade behålla. C lämnade inte sitt medgivande till någondera. Lösöret efter E flyttades med till äldreboendet i enlighet med vad hon redogjort för.

Lösöret som blev kvar i hyreslägenheten kom från C. Det lämnades till välgörenhet eller återvinningscentral.

Hyreslägenheten hade dokumenterats med fotografier enligt Överförmyndarnämndens instruktioner. Testamentsintresset var tillgodosett genom att lösöret efter E flyttades med till äldreboendet.

Hon har inte haft anledning anta annat än att X var införstådd med att lösöret äldreboendet skulle tillfalla henne. Det ger även X uttryck för i sitt sms.

Vad gäller de av X uppräknade föremålen, så flyttades en kåsa och en kruka med till äldreboendet. Det fanns inga andra same-arbeten och ingen ikon i hyreslägenheten. Stortv-skärmen hade C ersatt med en Philips platt-tv redan 2012-11-17. Inköpskvittot

kom fram i samband med tömning av lägenheten. Platt-tv:n flyttades med till äldreboendet. När den efter C:s död lämnades till välgörenhet var dess funktion osäker.

Vad gäller kåsan och krukan, vilka X hade frågat särskilt om, så påminde hon boendet särskilt och bad att de skulle läggas tillsammans med lådan märkt med X:s namn. Föremålen fanns dock inte med på den vagn som hade ställts ut i äldreboendets entré.

Fotografier på hyreslägenheten visar omfattningen av lägenhetens lösöre.

[uppräknning]

Vad gäller X:s anförda synpunkter gällande skäligheten av kostnader under C:s sista tid, kommenterar hon nedan.

På 100-årsdagen uppvaktades C av ett flertal vänner och bekanta. Förplägnaden omfattade i enlighet med C:s önskemål och instruktioner även övriga hyresgäster och personalen. Boendets personal och någon väninna stod för arbetet. X hade, om hon deltagit, varit införstådd med att kostnaderna stod i proportion till firandet.

Efter jul- och nyårshelgerna blev [C] allt tröttare, tillbringade mer tid i lägenheten []. Efter önskemål från C:s kontaktperson inköptes nya sängkläder, även kudde, täcke och filt, att byta ut gammalt som blivit hårt och söndertvättat. Inköptes även nya växter med självvattningskrukor, en liten dammsugare, drycker, godsaker m.m. Inköpen gjordes under den tid då covid lade begränsningar och inköpen avsågs vara tillräckliga för en tid framöver.

När C stilla avled, hade sjuksköterskan så sent som kvällen före gjort bedömningen att hälsotillståndet blivit snabbt försämrat och att C förmodades ha få dagar kvar.

När X skriver att hon fick en chock av hennes meddelande om att C var avliden, så beklagar hon det. Det har inte varit känt för henne i vilken mån X höll kontakt med boendet, inte heller om boendet hade informerat X om C:s dödsfall.

Till sin replik har A fogat inköpskvitto gällande platt-TV, fotografier från hyreslägenheten, utvisande omfattningen av lägenhetens lösöre, två fotografier från äldreboendet, utvisande att lösöret efter E m.m. fanns kvar i C:s lägenhet.

Ytterligare skriftväxling

X har vid ytterligare skriftväxling anfört följande.

Det tråkiga är att hon måste bemöta A:s påstående återigen då flera är helt felaktiga och direkt osanna – och för att A fortfarande inte med ett ord bemöter och förklarar varför hon och hennes barn står i ett testamente endast tre år efter hennes första kontakt med C när hon samtidigt framhåller att hennes moster C endast var hennes affärsmässiga klient – och som hon poängterar – inte vän, och varför hon som advokat inte själv har skrivit gåvobrevet en månad efter testamentet på 1,5 miljon kronor – såvida det inte skulle tillfalla henne själv, eller någon i hennes familjekrets. Gåvobrevet hade väl varit enkelt att utfärda för henne annars?

Det har aldrig någonsin förekommit en diskussion eller mejlväxling om C:s ekonomi mellan henne och advokat A vilket hon upprepade gånger påstår. Hon har dock i ett rakt mejl 2018 frågat om hon hade en fullmakt för C, men fick aldrig något svar.

Kompletterande frågor

Vid sammanträde beslutade en prövningsavdelning inom Sveriges advokatsamfunds disciplinnämnd att bordlägga ärendet och förelade A att yttra sig över följande.

1. Var du eller någon närstående till dig mottagare av gåvan om 1.5 miljoner kronor?
2. Kände du till att du och dina barn var testamentstagare enligt testamentet från år 2013 vid tidpunkten då du åtog dig uppdraget som god man?
3. När fick du kännedom om att du och dina barn var testamentstagare enligt testamentet från år 2013?

A har anfört i huvudsak följande.

1. Hennes tre barn har vardera tagit emot en gåva från C om 500 000 kr. Hon har inte känt till gåvorna förrän de hade blivit lämnade. Hennes barn blev bekanta med C då de tillsammans med några kamrater utträttade småsysslor till personer bosatta i området runt skolan. Ungdomarna hade lappar uppsatta på anslagstavlor på vilka de erbjöd sig att göra ärenden, klippa gräs, vakta smådjur, gå hundpromenader etcetera. Hon vet inte vid vilken tid ungdomarna började erbjuda sysslorna, men förmodar att det kan ha varit runt 2007. Efterfrågan på tjänsterna var beskedlig, men nya lappar sattes upp, en del uppdragsgivare blev återkommande och

sysslorna kom att pågå till och från under ganska många år. Efterhand som ungdomarna blev äldre blev sysslorna ibland mer ansvarsfulla och ungdomarna hämtade barn på dagis, satt barn-, hund- och kattvakt. Tillsammans med en dotter stötte hon en gång ihop med C och fick då veta att de var bekanta. På hennes fråga svarade dottern att ungdomarna hade känt C länge. De hade gått ärenden och hjälpt till med Tv:n och mobiltelefonen. C var snäll och rolig. Hon glömde ibland att betala, men hade bjudit på kaffe. En senare gång hade en dotter fått kakor med sig hem efter att ha bakat tillsammans med C.

Efter att ha fått veta att hennes barn hade tagit emot gåvor, tog hon upp det både med sina barn och med C. C svarade att hon velat ge något till de rara ungdomarna och att de hade rätt att ta emot gåvorna. Mer än så ville C inte tala om saken med henne, för då skulle de komma att bli ovänner.

Bekantskapen mellan C och hennes barn kom att bestå även under senare år. Hennes barn hade dock knappast talat med henne om den, än mindre gjorde C det. Hon har många gånger funderat över om hon kunnat hantera situationen och samtalen efter att gåvorna blivit lämnade på annat sätt.

Hon återknyter till vad hon anfört tidigare i ärendet och konstaterar

- Att hon inte har biträtt C med någon rådgivning om gåvor eller lämnande av gåvor, vare sig de ovan nämnda eller andra gåvor
- Att hennes barn eller annan närstående till henne inte har tagit emot andra gåvor från C än de ovan nämnda
- Att hon inte har tagit emot någon gåva från C

2. Nej. Se punkt 3.

3. Hon fick kännedom om testamentet efter C:s död. Vid förberedelserna inför C:s 100-årsfirande 2019 frågade C:s väninnor ifall C hade talat med henne om hur hon ville ha det efter sin död. Hon svarade att det hade C inte talat med henne om. Väninnorna ansåg att även hon behövde få vetskap om önskemålen och berättade sedan vad som skulle gälla vid begravningsakt, minnesstund och hur det skulle förfaras med stoftet. De berättade även att advokaten F skulle kontaktas för att ta hand om papperna. Hon kom inte att tala med C om samtalet. Det kändes inte heller angeläget.

När C avled i april 2020, oväntat trots den höga åldern och efter bara några få dagars svaghet, beställde en av väninnorna och hon tillsammans begravningen i enlighet med C:s instruktioner och hon tog kontakt med advokaten F. Vid det samtalet fick hon kännedom om testamentet från 2013.

Avslutningsvis anföres att hon inte haft anledning att misstänka att C hade upprättat ett testamente till förmån för vare sig själv, henne eller hennes barn. C var, sedan hon tagit arv efter sambon E, väl införstådd med att den likvida andelen efter henne skulle komma att bli liten i det framtida arvet efter dem båda. C ägde inte heller andra tillgångar av värde. Vid C:s död var lägenheten på äldreboendet möblerad endast med E:s möbler, vilka efter C:s död skulle övertas av X. De egna möblerna hade C skänkt till välgörenhet redan tidigare vid hennes flytt till äldreboendet. Hon har förstått testamentsförordnandet till henne som C:s säkerställande av att hennes tillhörigheter skulle bli lämnade till välgörenhet, vilket låg hennes hjärta nära. Detsamma blev för övrigt även fallet med E:s lösöre – förutom några saker som blev undanställda till X – efter att X i ett sms efter C:s död hade bett henne ombesörja detta.

Vid sammanträde beslutade en prövningsavdelning inom Sveriges advokatsamfunds disciplinnämnd att återigen bordlägga ärendet och förelade A att yttra sig över följande.

1. Vad var skälet till att advokat F begärde sig entledigad?
2. Vid vilken tidpunkt fick dina barn gåvorna från C?
3. Vid vilken tidpunkt fick du vetskap om att dina barn fått gåvorna från C?

A har anfört i huvudsak följande.

1. Hon känner inte till skälen varför advokat F begärde sig entledigad, utöver vad han skrivit i sin anmälan till tingsrätten i februari 2021. Hon har även ställt en fråga till advokaten per mejl där han uppger att han ställer sig bakom vad han skrivit till tingsrätten. I anmälan till tingsrätten framgår följande skäl till entledigandet.

Avlidna [C] som i testamente utsett undertecknad att vara testamentsexekutor att upprätta bouppteckningen och arvskifte efter henne har varit min klient ett flertal år. Jag har även varit [C] behjälplig i juridisk rådgivning och upprättande av handlingar (testamente, gåvobrev).

Efter att ha övervägt min roll som advokat och har bedömt att en roll som boutredningsman kan skapa intressekonflikt i utförande av arvskifte i dödsboet. Denna intressekonflikt riskerar att leda till att förtroendet för mig i min roll som boutredningsman blir rubbat.

Det åligger advokat att själv bedöma risken för intressekonflikt mellan dels klientintresset (tystnadsplikt och sekretess) och dels uppdraget som boutredningsman som representant för hela dödsboet. Min bedömning är att det inte är förenligt med de etiska regler som advokater har att följa.

Det är av den anledningen som jag begär mitt entledigande.

2. Hon uppskattar att hennes barn fick gåvorna från C år 2013.
3. På frågan om vid vilken tidpunkt hon fick vetskap om gåvorna anför följande. Av en slump, genom ett av hennes barn, någon tid efter att gåvorna hade blivit lämnade. Hon hade därefter samtal med sina barn om gåvorna, varefter hon sökte upp C. C blev arg och förolämpad över att hon lade sig i en sak som C menade att advokaten inte hade med att göra. C sade att hon gjorde vad hon ville med sina pengar och att barnen hade haft rätt att ta emot gåvorna. På hennes fråga svarade C att hon inte kunde tänka sig att ta tillbaka gåvorna. När de skiljdes var de ense om att hon inte skulle lämna C fortsatt biträde. Det gick sedan en lång tid utan att det förevar några kontakter. När C så småningom hörde av sig gjorde hon det genom en väninna. C uppgavs vara mycket orolig över några papper som hon hade fått. Väninnan kände till att C och hon inte längre hade kontakt, men sade att C litade på henne och därför hade bett väninnan att fråga om hon kunde se på papperen och återuppta kontakten.

A har bland annat lämnat in korrespondens och advokat F:s brev till tingsrätt.

Genmäle från anmälaren

X har i yttrande bemött A:s svar och framfört bland annat följande.

Anledningen till att advokat F entledigade sig redan i december 2012 var att de skrev till hovrätten några dagar innan. Hovrätten ringde upp henne och hon bad då om en förklaring. Hans lite luddiga motivering kom först i februari.

A förrättade bouppteckning efter att E avled hösten 2009 och hade således vetskap om innehållet i E:s och C:s gemensamma testamente och vilka begränsningar som C hade vad avser gåvor och testamenten. Detta kommenterades även av deras nya boutredare G i januari 2024.

Förutom att A och F båda medgivit att de haft kontorsgemenskap har de båda också uppgivit att de haft C som klient. A kunde inte göra ett gåvobrev till sig själv eller nära anhörig, varför F hanterade detta.

F upprättade och bevittnade C:s testamente med A och hennes tre barn som förmånstagare och upprättade också gåvobrevet en månad senare.

A borde när testamentet till henne och hennes barns fördel kom på tal, med vetskap om C:s och E:s inbördes testamente, antingen avstått från legaten eller i vart fall utrett frågan med dödsbodelägarna. Hon borde också ha fått besked om den aktuella gåvan då A inte kunde ha varit obekant med dess innehåll och till vem gåvan skedde.

A:s svarsskrivelse till disciplinnämnden om C:s alla väninnor och hälsa är allt påhittat. Hon hade inga vänner/familj kvar i livet mer än anmälaren och hennes familj och hon var mycket ensam och skör.

X har även inkommit med A:s sons begäran om entledigande av boutredningsmannen G, hennes svar avseende denne begäran samt tingsrättens avslag av densamma. Hon har i samband med detta också framfört att boutredningsmannen vill genomföra tvångsskifte vilket X och två andra arvtagare motsatt sig, därefter har dock tvångsskifte genomförts ändå.

Disciplinnämndens handläggning

Vid sammanträde den 25 april 2024 beslutade disciplinnämnden att bordlägga ärendet och att kalla till muntlig förhandling.

I oktober 2024 ansökte A om utträde ur Advokatsamfundet. Advokatsamfundets styrelse har den 7 november 2024 beslutat att behandlingen av ansökan skulle anstå i enlighet med 49 § andra stycket samfundets stadgar.

Disciplinnämnden har således haft att handlägga anmälan.

Personlig inställelse

Disciplinnämnden har den 12 december 2024 hållit muntlig förhandling i ärendet. Vid den förhandlingen har A närvarat tillsammans med sin försvarare, advokat H. Samfundets talan utfördes av advokat I, som också närvarade vid förhandlingen. Närvarade gjorde också anmälaren i ärendet X tillsammans med sitt ombud, advokat J.

Vid förhandlingen anförde A bland annat följande.

Hon medger att hon agerat i strid med god advokatsed när hon åtog sig uppdraget som god man för C på den grunden att hon gjorde detta trots att hon kände till att hennes vuxna barn flera år tidigare hade mottagit gåvor från C. I övrigt bestrids att hon skulle ha agerat i strid med god advokatsed.

Hennes barn fick gåvorna från C uppskattningsvis 2013 men hon fick inte kännedom om gåvorna förrän efter att barnen mottagit dessa, förmodligen ett år efter, under 2014.

När hon åtog sig uppdraget som god man för C 2018 kände hon inte till att hon och hennes barn var testamentstagare enligt testamentet som upprättats av advokat F under 2013. Hon saknade kännedom om detta testamente. Hon fick kännedom om testamentet först när hon kontaktade F för att berätta att C avlidit.

Relationen till C har varit rent yrkesmässig. Hennes uppdrag som god man, som utfördes mellan 18 juni 2018 och fram till dess att C avled i september 2020, har utförts felfritt och utan klander och samtliga redovisningar har blivit godkända av överförmyndarnämnden.

Den första gången hon biträdde C var 2009 då hon ville göra bouppteckning efter sin sambo. Därefter hade hon enbart kontakt med C när hon ville ha hennes biträde. C vände sig inte till henne för juridisk rådgivning eller för att hon skulle biträda henne juridiskt. De uppgifter som C bad om hjälp med handlade om pappersärenden. Det kunde till exempel röra sig om uppsägningar och deklARATIONER. Bouppteckningen efter C:s sambo var det mest kvalificerade uppdraget hon hade för henne. Hon var inte hennes jurist under dessa år och hon tror inte att C ens visste att hon var jurist.

Hennes barn och ett antal andra skolungdomar utträttade småärenden för olika personer i omgivningen; de gick ut med hundar, vattnade blommor, matade fiskar,

hämtade barn på dagis, gick till affären och posten. På detta sätt hade hennes barn kontakt med C men det kände hon inte till då.

När barnen fick gåvorna av C, var en av dem omyndig, men de andra var myndiga. Hon fick aldrig veta vad som var C:s syfte med att ge barnen pengarna men vad barnen sa till henne var att pengarna var tänkta till deras studier. Hon fick kännedom om gåvorna genom att något av barnen försä sig. Det var så hon uppfattade det i alla fall. De ville inte prata om det. Men efter att hon uppmanat dem till det, berättade barnen hur det hade gått till. De hade skrivit på att de tagit emot pengarna och angivit sina kontonummer. Hon menar att det hade varit naturligt att de hade berättat om en sådan stor gåva för sin mamma men det gjorde de inte. Hon tolkar det som att de inte ville berätta för henne eller att de hade blivit instruerade. De har inte heller i efterhand velat prata med henne om detta.

Hon blev upprörd när hon fick höra om barnens gåvor och förklarade för dem att de inte kunde behålla pengarna. Hon kontaktade C så fort hon fick vetskap om gåvorna och förklarade att hon försatte henne i en omöjlig situation. C blev i sin tur upprörd över att hon la sig i. Hon sa att hon inte ville diskutera med henne. C hade tagit reda på att hon fick göra vad hon ville med sina pengar och kommit fram till att det inte skulle vara något problem att göra på det sätt som hon gjort. A läste själv på för att ta reda på om det verkligen var möjligt för hennes omyndiga barn att ta emot en sådan penninggåva men kom fram till att det nog kunde stämma som C hade sagt, eftersom barnet då var över 16 år och hade rätt att göra ekonomiska dispositioner. Hon övervägde frågan men förstod att C hade haft biträde i detta och bedömde att hon inte skulle komma någon vart med att ifrågasätta. Hon fick inte på något sätt kännedom om att pengarna lämnades till barnen. Hon hade ingen anledning att kontrollera barnens konton eller titta igenom kontoutdrag. Det är mycket möjligt att hon för det barn som inte fyllt 18 år hade kunnat begära att få se kontoutdrag men det fanns ingen anledning till detta. Eftersom hon inte visste något om detta, så visste hon ju heller inte om att det fanns något att kontrollera.

En annan invändning hon hade mot C var att hon ifrågasatte om hon hade rätt att lämna denna gåva mot bakgrund av det inbördes testamente, som A väl kände till, mellan C och hennes tidigare sambo.

Hon ville att pengarna skulle gå tillbaka vilket även barnen var med på. Hon förklarade för C att hon inte kunde hjälpa henne mer fortsättningsvis på grund av penninggåvorna till barnen. De skildes då åt. Under en lång tid hade de inga kontakter över huvud taget. Hon hade inga uppdrag för C förrän under slutet av 2014, eller om det var senare än så. De var överens om att C inte skulle använda hennes tjänster, så det kan mycket väl ha varit så att hon inte utförde några uppdrag alls för C under 2014 och att det var först under 2015 som hon utförde uppdrag för henne igen. Anledningen till att det blev så trots att hon sagt att hon inte kunde hjälpa henne mer var att det handlade om sådana frågor som hon såg som okontroversiella och mer av typen skrivuppgifter. Det kunde röra sig om bland annat hemtjänst, säga upp abonnemang, klaga på faktura, kontrollera inkomstdeklarationer, göra skatteberäkningar och följa med till banken. Sen visste hon också att C hade stort förtroende för att det blev rätt när hon hjälpte henne. Det var små, korta och enkla uppdrag och det kunde gå halvårsvis vis eller år mellan förfrågningarna från henne. Allt biträde till C gjordes inom ramen för ett vanligt klientuppdrag och redovisades inom hennes verksamhet. C visste att hon arbetade på advokatbyrå.

När hon åtog sig uppdraget som god man, så hade C uttalat väldigt tydligt att hon kände ett förtroende för henne och tyckte det blev rätt när hon fick hjälp av henne och ville därför att hon skulle åta sig uppdraget. I efterhand har hon kommit fram till att hon borde ha övervägt gåvorna närmare när hon blev tillfrågad om uppdraget och att hon då borde ha tackat nej. Men just då var det klientomsorgen som övertalade henne. Just i den stunden med beaktande av att C absolut ville ha hennes biträde i det uppdraget, att det gått så många år och att hon förklarat för barnen att de inte fick ta emot något mer samt av omsorg för C:s person, då hon var gammal och sjuk, så ville hon ta detta förordnande. Det är ett typ av förordnande där det inte finns några egentliga utrymmen att göra fel, eftersom man redovisar till överförmyndaren. Hon pratade med socialsekreteraren och det fanns ingen annan som C önskade för detta uppdrag. Hon var tveksam från början men bestämde sig för detta av omsorg för C.

Uppdraget som god man innebar en stor förändring för de uppgifter som hon hjälpte C med. Hon skulle då sköta hennes ekonomi på egen hand utifrån vad hon blev ombedd att utföra. C var dessutom sjuk då så det var svårt att göra det i samråd med henne. Det handlade om att sköta de löpande räkningarna.

Under tiden innan hon åtog sig uppdraget som god man, hade hon inte hand om hennes ekonomi och hade då alltså inget med hennes banktransaktioner att göra. Hon hade inte lämnat några kontoredovisningar till henne. Hon hjälpte henne med konkreta frågor och gjorde inga bankbesök förrän hon blev god man.

Innan hon blev god man, när C var på korttidsboendet, så besökte de banken tillsammans och A tog med sin legitimation då ut en större summa pengar från kapitalkontot varav en summa gick in på C:s Allkonto för att täcka löpande räkningar och en mindre summa togs ut som kontanter. Kontanta medel behövde C för de löpande kostnader som hon hade under tiden på boendet. C ville ha pengar i sin plånbok för att känna sig trygg. Alla kontouttag, inklusive kontantuttag, från och med dagen för förordnandet har redovisats till överförmyndaren.

C utställde vid två tillfällen fullmakter till henne som gällde under någon vecka och denna skulle ligga på banken ifall hon behövde hjälp med att uträtta något bankärende. Så det var ingen generell fullmakt. Hon använde dock aldrig dessa fullmakter.

Vad gäller hennes relation till advokat F så hyrde de under en period kontor samtidigt av en advokatbyrå som hyrde ut rum till jurister och advokater. Hon och hennes kollegor hyrde ett rum där för sin juristbyrå. F var då under utflyttning och var nog kvar där under betydligt kortare tid än vad hon tidigare uppgett för disciplinnämnden. Han hade dock redan ett annat kontor och satt därför aldrig på advokatbyrån och arbetade. Han var dock där några gånger och de hälsade på varandra. De känner varandra till namn och till utseende och har också stött på varandra som partsombud i andra uppdrag under årens gång, kanske vid två tillfällen. Hon ser det inte som att de hade kontorsgemenskap. Vad hon minns så var detta innan hon blev anställd på advokatbyrå, eventuellt ett år innan och hon skulle därför gissa på att det var under 2011 eller 2012.

Hon känner inte till hur C och F kommit i kontakt med varandra. F jobbade mycket med familjerätt, av vad hon har kunnat se av hans hemsida, men hur eller varför klientrelationen med C uppstått vet hon ingenting om.

F var testamentsexekutor för testamentet efter C. A var bouppgivare då bouppteckningen upprättades, vilket var naturligt då hon varit god man. Det lösöre som skulle tillfalla henne enligt testamentet var lösöret efter C och detta hade C lämnat

bort i samband med att hon flyttade till äldreboendet så det fanns inget kvar av detta redan vid bouppteckningstillfället. Den lilla kvotdel som härstammade från C skulle åtgå till dödsboets kostnader så det blev inget över heller av detta för henne eller barnen att ta del av. Hon hade därför ingen roll i dödsboet förutom att vara bouppgivare. Detta framgick inte tydligt av bouppteckningen som upprättades av F och hon borde ha uppmärksammat honom på det men det gjorde hon inte då han var lika väl införstådd med detta som hon var.

Under inställelsen har anmälaren framfört bland annat följande. I dag är första gången som de får veta vem som fått dessa gåvor och hur det gick till. De har försökt ta reda på detta tidigare men inte lyckas få några svar. De har aldrig fått se gåvobrevet även fast detta efterfrågats.

Nämndens bedömning och beslut

X har i anmälan riktat anmärkningar mot A:s agerande, då hon lämnat C juridiskt biträde i olika angelägenheter. X har bland annat anfört att A utnyttjat C ekonomiskt, att hon inte lämnat X information om C:s ekonomi och att hon, tillsammans med en advokatkollega, upprättat vissa handlingar – gåvobrev och testamente – med ett innehåll som var till förmån för henne själv och hennes tre barn. A har vidgått att hon agerat olämpligt, när hon åtagit sig uppdrag som god man för C. Hon har i övrigt tillbakavisat samtliga anmärkningar och redogjort för sitt agerande och sina överväganden.

Nämnden konstaterar inledningsvis att A blev advokat den 14 juni 2018 och att nämndens prövning därför begränsar sig till anmärkningar som avser sådana omständigheter som inträffat från nämnda datum.

Av utredningen, däribland A:s egna uppgifter, framgår att A lämnat C juridisk rådgivning under åren 2010–2020. Detta innebär att A tillhandagått C med juridisk rådgivning, innan hon förordnades som god man för C i juni 2018. Förordnandet som god man gällde fram till dess att C avled i april 2020. Av utredningen framgår även att A:s barn hjälpte C med olika tjänster, och att de på det sättet blev bekanta med C. Det framgår också av utredningen att C under år 2013 gett vart och ett av A:s barn betydande penninggåvor. A har uppgett att hon någon gång under 2014 fick vetskap om

dessas gåvor. När det gäller C:s testamente, har A uppgett att hon saknat kännedom om innehållet i detta, fram till dess att C avlidit och testamentet uppvisats.

På grund av gåvorna till A:s barn – varav ett var under 18 år och sålunda under A:s legala förmyndarskap – finner nämnden att A måste anses ha haft en personlig relation till C, som gick utöver hennes uppdrag som juridisk rådgivare. Hon har därmed inte varit oberoende i förhållande till C. Nämnden konstaterar att ett uppdrag som god man för en person i en särskilt utsatt beroendeställning utgör ett mycket känsligt uppdrag. A skulle därför under angivna omständigheter inte ha åtagit sig uppdraget som god man, då risken för intressekonflikt varit uppenbar. Denna risk har varit så tydlig att A, genom att trots detta åta sig det aktuella uppdraget, och därigenom brista i både integritet och oberoende, allvarligt har åsidosatt sina plikter som advokat. Det framstår enligt nämndens mening som om A agerat i eget intresse genom möjligheten att bevaka sin och sina närståendes rätt. Nämnden finner att ett sådant agerande medför att allmänhetens förtroende för advokatkåren skadas på allvarligt sätt. A har sålunda allvarligt åsidosatt sina plikter som advokat.

Utöver vad som angivits ovan finner nämnden anledning att anmärka på A:s förhållningssätt till Advokatsamfundet under detta ärendes handläggning. En advokat har en skyldighet att gentemot Advokatsamfundet agera skyndsamt, vara tillgänglig när Advokatsamfundet ställer frågor, och att svara tydligt och sanningsenligt på de frågor som ställs. A:s förhållningssätt gentemot Advokatsamfundet har varit både ambivalent och motsägelsefullt, något som har försvårat och fördröjt utredningen. Det är först när Advokatsamfundet ställt konkreta frågor till A som svar erhållits. Svaren på frågorna har då inte alltid varit i enlighet med uppgifter som tidigare lämnats av A. Exempel på sådana frågor, där A har lämnat olika svar under utredningens gång är huruvida hon suttit i kontorsgemenskap med F, och frågan om hur och när hon fick vetskap om penninggåvorna till hennes barn. Det sistnämnda är särskilt anmärkningsvärt, med hänsyn till att ett av A:s barn var omyndigt, när barnet mottog en gåva om 500 000 kr. A:s svar i den delen är anmärkningsvärda och måste närmast ses som en efterhandskonstruktion.

Det sätt på vilket A har agerat under handläggningen av detta disciplinärende innebär att A allvarligt åsidosatt sina plikter som advokat.

Nämnden har sålunda sammantaget funnit att A, såväl i sin advokatverksamhet som i förhållande till Advokatsamfundet, allvarligt brutit mot god advokatsed.

Nämnden finner att omständigheterna är synnerligen försvårande. Nämnden beslutar därför att A ska uteslutas ur Advokatsamfundet enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

Nämnden förordnar att beslutet genast ska verkställas.

Nämnden beslutar vidare att A ska betala tillbaka kostnaden för sitt försvar till Advokatsamfundet med 77 000 kr, inklusive moms.

A får överklaga beslutet om uteslutning till Högsta domstolen. Vill A överklaga disciplinnämndens beslut, ska hon inom fyra veckor från den dag hon erhöll del av beslutet inkomma med överklagande till Advokatsamfundet.

Två ledamöter var av skiljaktig mening enligt följande.

Disciplinnämnden har att pröva A:s agerande som advokat. A blev advokat den 14 juni 2018. Vi noterar att merparten av de omständigheter som anmälaren framfört är hänförliga till tiden dessförinnan. Vidare noterar vi att det av utredningen i ärendet framkommer att Överförmyndaren inte framfört någon kritik mot A för sådan tid hon var god man för C. Enligt vår mening har nämnden då inte anledning att göra en annan bedömning i den delen. Slutligen noterar vi att det av utredningen framkommer att den slutligen utsedda boutredningsmannen genomfört ett tvångsskifte av C:s dödsbo.

Som majoriteten funnit borde A, med hänvisning till de gåvor som A:s barn hade mottagit 2013, ca fem år innan hon blev advokat, inte ha åtagit sig det uppdrag varigenom hon den 18 juni 2018 utsågs till god man för C eftersom risken för en intressekonflikt var uppenbar. Vi delar majoritetens bedömning att A, genom att ändå under angivna omständigheter göra det, har brustit i både integritet och oberoende. Hennes agerande medför att allmänhetens förtroende för advokatkåren skadas på ett allvarligt sätt. A har därigenom allvarligt åsidosatt sina plikter som advokat.

Vidare delar vi majoritetens bedömning att A:s förhållningssätt gentemot Advokatsamfundet under disciplinärendets handläggning, i vart fall i delar, har varit både ambivalent och motsägelsefullt. Detta har försvårat och fördröjt utredningen. Även härigenom har A allvarligt åsidosatt sina plikter som advokat.

För åsidosättande av god advokatsed ska en advokat tilldelas en påföljd; erinran eller varning. Om nämnden skulle finna att omständigheterna är synnerligen försvårande, ska advokaten uteslutas ur Advokatsamfundet.

Vi finner för vår del vid en samlad bedömning att omständigheterna i detta fall trots vad som förevarit inte når upp till det mycket stränga krav som uppställs för uteslutning. A ska därför enligt vår mening tilldelas varning. Särskilda skäl att ålägga straffavgift föreligger. Straffavgiften ska enligt vår mening uppgå till det högsta möjliga beloppet för brott mot god advokatsed som inträffat före 2024.

Enligt vår mening ska nämnden därför tilldela A varning enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken och ålägga henne enligt 8 kap. 7 § tredje stycket rättegångsbalken att betala straffavgift till advokatsamfundet med 50 000 (femtiotusen) kr.

Vi är eniga med majoriteten att nämnden ska besluta att A ska betala tillbaka kostnaden för sitt försvar till Advokatsamfundet med 77 000 (sjuttiosjutusen) kr, inklusive moms.